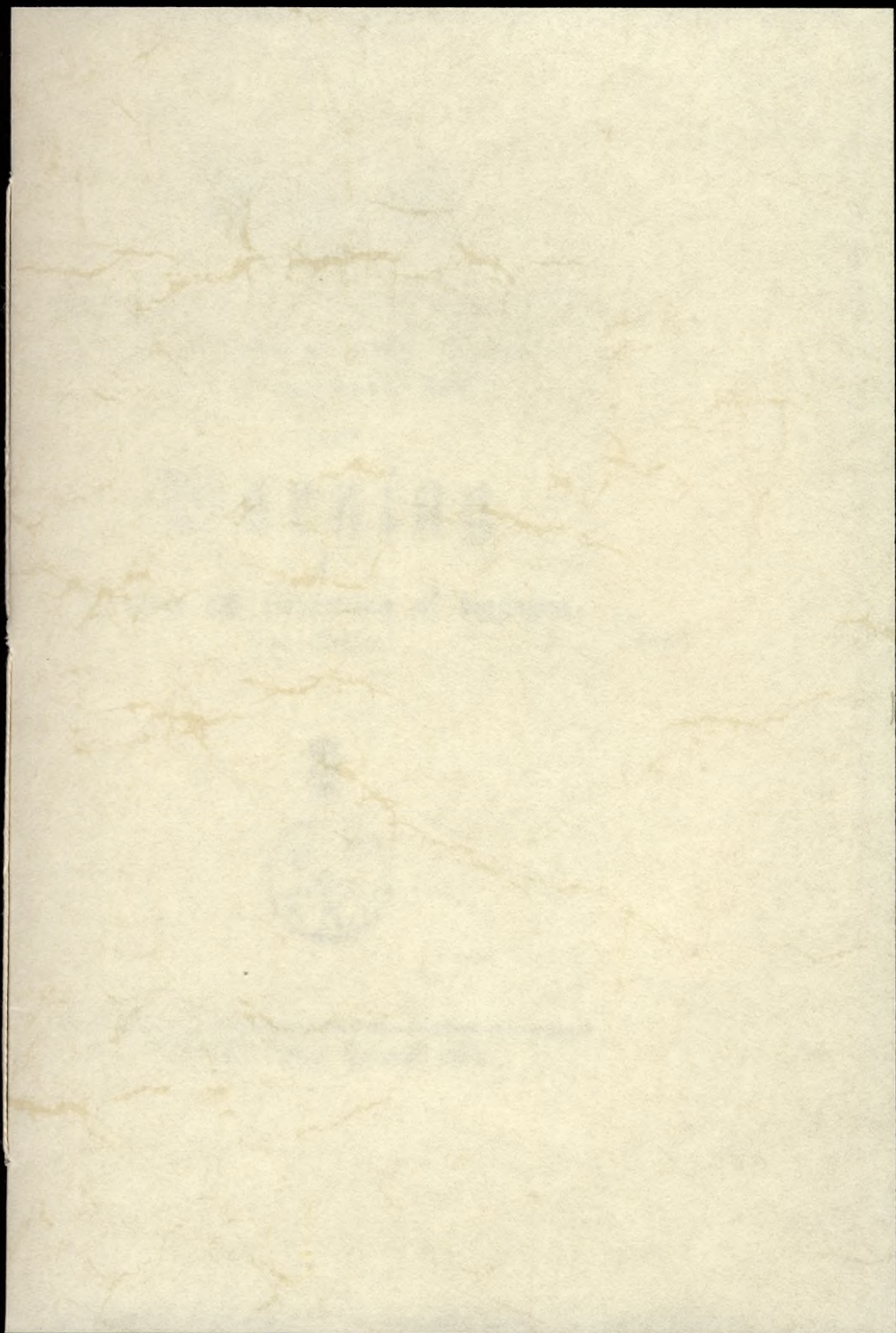
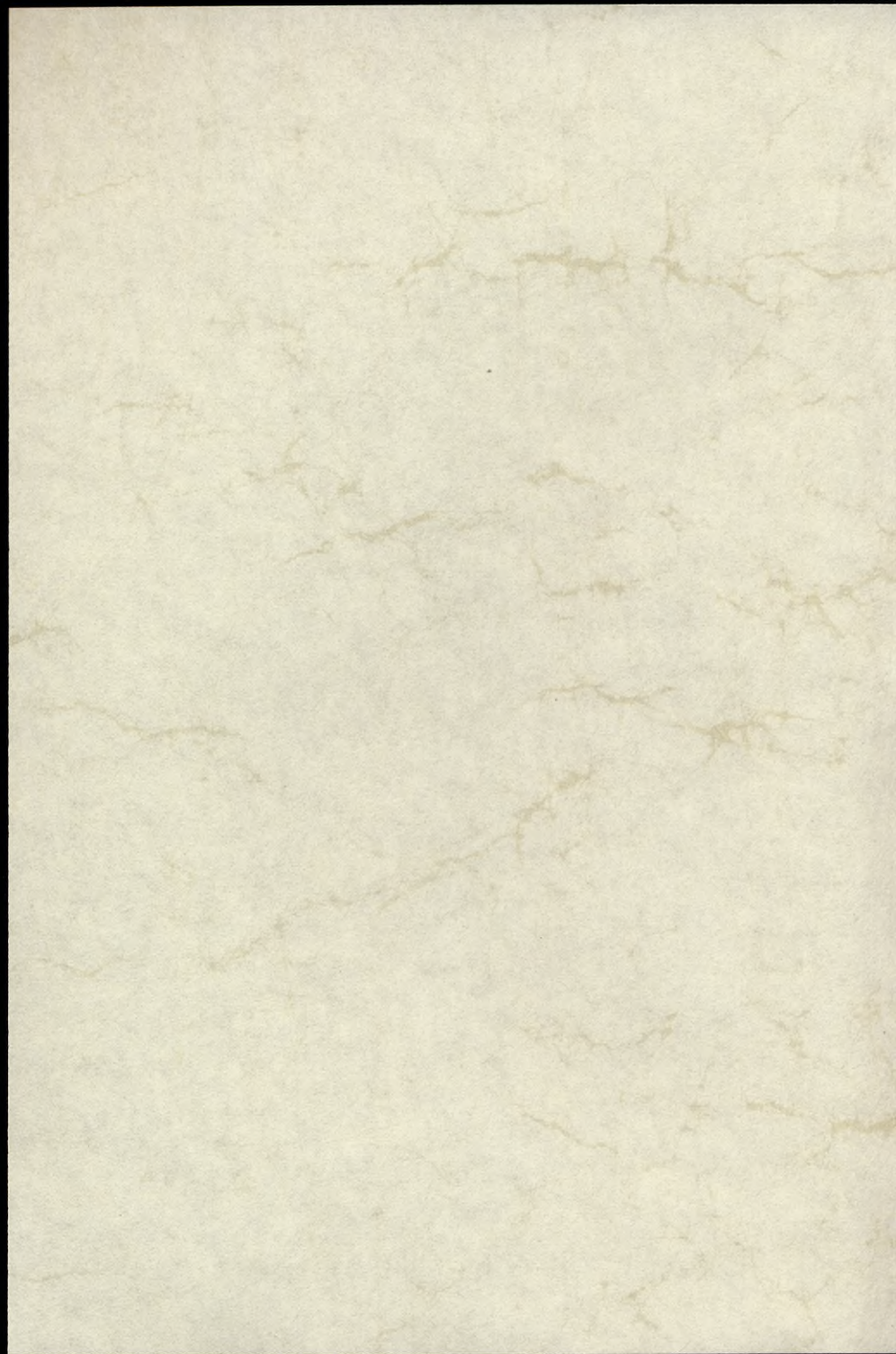

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

*Pris 1/2
R.
Första*

S y n,

hvarigenom en Mördare, fem år efter för-
öfwad misgerning, bringas till bekän-
nelse och wälförtjent straff;

jemte

W a r n i n g

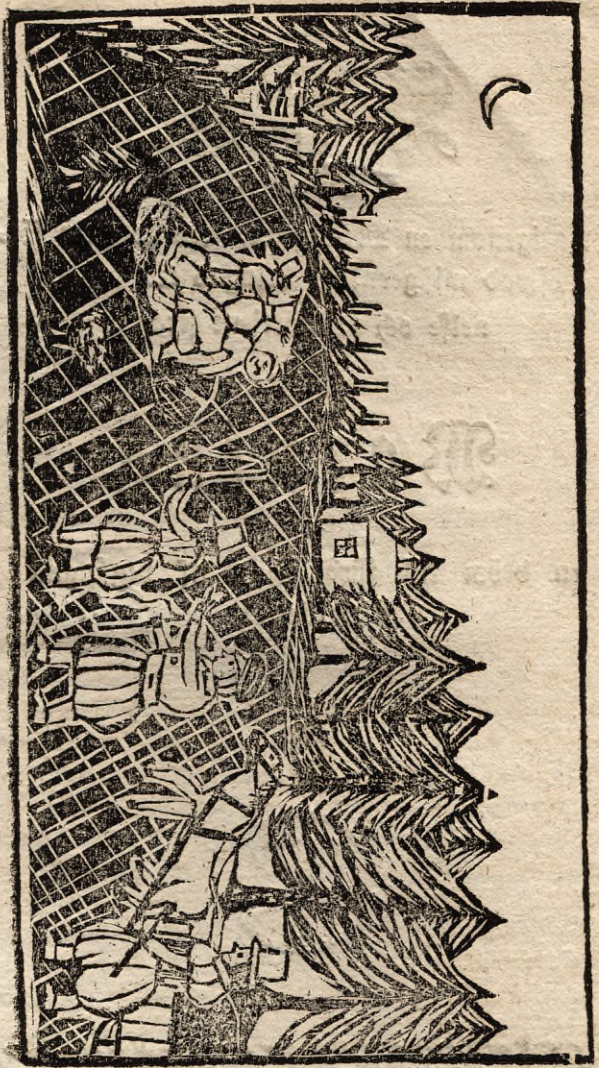
i

en dröm till förbättring af begångna
förwillelser.

Af Jean Paul.

SKR. Peter Hedenius 1846.

En klar, skarp månskensqväll i Januari månad 18**, det will säga på adertonhundra-
detalet, stadnade några bönder, som ärnade
sig till Stockholm med mjöl, på en backe ä
flogan Råglan emellan Glanshammars och Fel-
lingsbro gästgifwaregårdar. Föret war godt,
lusten ren. Då foran höll stilla på backens
brant, spred sig en varm rök från de frodiga
hästarnes ryggar, som wanligt är i nordnen,
när kolden knäpper till.

Då nu anföraren för foran gick fram till
sina hästar för att torka dem, taga dem betslet
ur munnen och gifwa dem en laka bröd —
blir han nedanför backen warse en bonddräng,
klädd i en nära ny särskinnspels, fatta en gam-
mal gumma wid strupen och sticka en knif
djupt in i hennes bröst. Månen sken så blank,
att mördarens anletsdrag stodo tydiligen må-
lade för bondens ögon. Som han wid denna
åsyn blef särdeles försträckt, kallade han kam-
raterna till sig: de sågo samma syn och blef-
wo ännu mer förfärade än han. Genast sat-
te sig åter hästarnes fötter i rörelse; men in-
nan bönderne hunno till det ställe, der mis-
gerningen bedrefs, woro både gumma och
dräng förswunna. Intet tecken till blod,
ej till menniskofjät, syntes på den hwita, fri-
sta, nyfallna snön.

"Hu!" sade den främste bonden — An-
ders Larsson benämnd — "det här är riktigt
anstyggat. Jag tror wi taga in ju förr det
hellre öfwer natten, och det i närmaste by."

Hans följeslagare, wane att rätta sig efter honom i allt hwad han sade och gjorde, emedan han gemenligen sade och gjorde hwad sannt och rätt war, biföllo genast. Det töfwade också icke länge, förrän de anlände till en stor treflig by. Glädar och hästar hejda-des i farten och Anders Larsson trädde in i en stor rödfärgad stuga, ur hvars fenster en eldbrasa utsände sitt wänliga sten. De öf-ri-ge bönderne följde honom; och efter en kort underhandling med husfadren erhö-ll-o de — som woro fem till antalet — lätteligen tillät-tel-se att få hwila i det huset öfwer natten. Hästarne inqwarterades i ett godt wagnsli-der, öfwerhöljdes med täcken och bekommo sitt wederbörliga foder. Sedan allt detta war beförjdt, samlades alla resenärerne i husbon-dens stuga. De ärnade icke lägga sig, kunde det icke heller, utan togo plats på en dem an-wisad bänk, framletade ur sin matsäck den erforderliga aftonwarden och började äta, hwar och en ur sitt skrin eller knyte. En silfwer-tumlare, tid efter annan påfylld ur en stor tennflaska, wandrade ur hand i hand; ty de frusne gubbarne behöfde stärka sig med en sup.

Som de nu sutto och äto, beghnte An-ders Larsson att se sig något litet omkring. Wid spiseln såg han twenne husets döttrar, unga, rätt wackra flickor, sitta och spinna. På något afstånd från dem satt en liten dräng, syfellsatt med att tälja stopinnar. Emel-lanåt tog han fram en handyra för att klyf-wa spjälor af ett wedträd, som småningom skulle fördelas till pinnar.

När Anders Larsson en stund betraktat

den Earlen, som täljde Skopinnar, stötte han på sin granne, hwisslade i hans öra: "Sir du Elle! der sitter han, som gjorde af med gumman." — Denne yttrade: "Ja, du! så har jag tyckt en lång stund, fast jag inte har wetat sagt något." — Och detta tysta samtal gick genast som en löpeld genom hela det resande sällskapet, som besann sig på den långa bänken.

Unders Larsson, lika reslig och stark till kroppen som ärlig och oförsträckt i själ och hjerta, reste sig då upp från bänken, gick fram till drängen och tilltalade honom sålunda: "Jag tycker, att jag har sett dig förut en gång — och det i denna qväll."

Drängen tappade knifwen, men hemtade honom snart upp igen, såg bonden i ansigtet och svarade: "Hwar skulle det ha varit? Jag har varit här inne i stugan alltsedan skymningen."

Flidkorna, som spunno, bejakade drängens utsägo.

"Men ser du," inföll åter Anders Larsson, "wi alla fem, som här fått nattqvarter, sågo dig för en stund sedan fatta en gammal gumma om strupen och sticka henne i bröstet med en knif. Kom ihog det! och will ni wetta, hur gumman war klädd, så skall jag säga dig det med — jo! ser du, — hon hade på sig en blå kofta och ett knyte bar hon i handen — kom ihog det. Och du har gjort af med gumman och det i denna qväll."

Wid dessa ord nedföll drängen sanslös till golfwet. Då han efter några ögonblick återfick sitt medwetande och kunde resa sig upp,

dröp ångestsvetten från hans dödsbleka panna, och han bekände frivilligt, att han på samma ställe, på samma dag och wid samma stund, som bönderna sett honom, mördad med knif en gammal gumma och tagit af henne 7 plåtar. Men det hade flött 5 år förut.

Länsmannen efterskickades. Drängen infördes till länsåhåttet, undergick ransäkning, dömdes naturligtvis af häradsrätten, ehuru blott på egen bekännelse, till döden. Benådning egde dock sedermera rum och den hette lifstidsfångelse. Döden krossade snarligen hans timliga bojer och band.

W a r n i n g e n .

Det war en mörk winternatt. Snöflokarne slogo som hwita likkläden emot de klirrande fensterna uti Swars ödsliga koja, windflöjeln på taket gnisslade i stormen, och en uggla ropade från närmsta gran sitt "kläd hwitt." Tankfull stod Swar i fenstret, såg ut i den mörka, stormiga natten, och fann den likwäl ljusare och lugnare än sitt eget hjerta. Han tänkte på det närwarande och det förflutna. Fastän åren icke thyngde hans hjeska, woro likwäl hans hår hwitnade af sorg, hans krafter förtärde, hans hopp utfloknadt, grafwen nära, och wid des åsyn darrade han som en brotsling, ehuru han inför werldslige domare war ostrafflig. Men minnet af hwad han varit, och känslan af hwad han nu war, dömdo honom strängare än någon werldslig domare. Den dag, som nyh tilländalupit, war hans

femtionde födelsedag. Han erinrade sig den tid, då han war en loswande yngling, rik af sina förfäders arbete, men ännu mer af sin döende faders wälsignelse. Då stod för honom wägen öppen till sällhet, heder och trefnad. Men han försakade dem för hwad han då trodde wara lifwets högsta goda: frihet från allt twång, gladt umgänge, sinnets förnöjelse och glömska af dagens tunga, och af morgondagens bekymmer. Så förflöto åren; men det ärfda godset förswann; med detsamma wännerna, trefnaden och glädjen. Nöden, sorgen och bekymren intogo deras ställe, och nu fann han sig ensam i werlden, utan någon glädjande hugkomst eller något tröstande hopp, utan förmåga och wana wid arbete, utan utsigt för äfwen den torftigaste bergning. Den duglöse aktade ingen, den fattige kände ingen, den förflutne wärdade ingen, och med stum förtwiflan wäntade han i en sorgsen natt, som denna, den uppgående solen, hwilken han för sista gången skulle se från sin faders hus; ty med den nya dagen war det icke mer hans, men en hård och oöwewekliq fordringssegares tillhörighet. Swar, den rike mannens fattige son, skulle nu för hwarje mans dörr tigga sitt uppehälle.

Då suckade han: "Åh, min fader, hwi hastwer jag förgätit dina bud! Du wisade mig wägen till wälstånd, lycka och anseende genom gudsfruktan, arbete och stilla förnöjsamhet. Jag har bland eländiga likar förgätit och belett dina råd. Men den straffande wedergällningens stund är mig nära. Mina jemnåriga äro nu aktade medborgsmän, ansedde och burgne landtbrukare, sälla makar, afundswärde fäder.

Jag, som kunde lika med dem öfwa wälgörenhet, i stället att mottaga den; wara en hedrad fader i stället för en wanärad son; jag tigger nu mitt bröd, i stället för att bryta det åt andra. Hwad wille jag ej gifwa — ack, hwad annat har jag nu att gifwa än tårar och ånger? — om jag kunde åter börja den lefnadsbana, hvars sanna mål jag så missförstått! Huru annorlunda skulle den då ej utfalla! Om jag ägde ett ögonblick, blott ett enda ögonblick, tillbaka af min ungdom — den stund då jag stod på skiljewägen mellan godt och ondt, och nu åter kunde wälja! — Men åren och timmarne wända ej åter och kan ej förbättra mina fel! — O, min lyckliga ungdom, hwarföre wänder du ej tillbaka!”

Och se — den återwände. Wärsolen blickade in genom Swars fenster och wäckte ynglingen. Allt hwad han sett, tänkt och erfårit under denna fasans natt, war en dröm, — med undantag af hans förwillelser, hans ånger, hans fasta och allwarliga föresatts att förbättra sina fel. Han såg i hwilket brådjud af förderf och olyckor hans dittills lättfinniga och owerkamma lefnad hotade störta honom; han betraktade denna dröm såsom en i tid gifwen warning af en mild Förshyn, och han återwände på den goda vägen, hwarifrån han sedan aldrig afwek.

1001851031

